

Əlisəfa Azayev

(əvvəli ötən saylarımızda)

QƏDİM PEŞƏ

(VIII fəsil)

Mayor ara söhbətlərinə inanıb Qızbacı ilə görüşməyi qərara aldı. Hətta bu söhbət üçün xeyli müddət özünü toplayas, söz ehtiyatını artırasa oldu. Bu məsələnin həlli sadə iş deyildi. Özü düşündüyü kimi, Qızbacı o qədər onun kimiləri yola vermişdi ki. Əslində isə yazıq qadının kösovu tüstülü idi. Başsız olmaq belədi də. Söz-söhbətini bilməyənlər ağzlarına nə gəlirdisə haqqında danışdılar. Elə belə söhbətlərin birindən mayor təsirlənmiş, "sonra gec olar, qoy vaxtında onu xəbərdar edim" deyərək fikirləşmişdi.

-Qızbacı baxı...

-Hə, qadan alım...

Ancaq izbacı nə bilsin ki, bu müraciət əvvəlki kimi xoş münasibətdən irəli gəlirdi. Mayor söz-söhbəti ilə onu sancaq.

-Əşidirəm səni, ağrın alım...

Mayor alını turşutdu:

-Narahat olma, mənim qeydimə qalan var. Sən də özünə bir babın tap, bu söz-söhbətdən qurtar.

Qadın onun bu sözlərindən təsirlənmiş, özündən çıxması halda çınqıdı:

-Yox a... Mənim xəbərim yoxmuş... Haqqımdan ağrı göyçəklər olmasın söz-söhbətini danışdırlarmış?...

-Əlbəttə ki... kükrəmə, bir səbirli olun.

-Necə səbirli olum?! Heç danışığını bilirsənmi?

Mayor daha geri çəkilməyin yersiz olduğunu görüb, öz sözləri ilə dediklərinə haqq qazandırmağa çalışdı:

-Bəsdir! Daha qurtar bu ayağı sürüşkənlikdən.

-Məni təhqir edirsən?!

-Yox... Olanı deyirəm. Düzdür, bu qədim peşədi...

Onun bu sözlərindən qadın o qədər qadın o qədər pərt, pəğmurdə olmuşdu ki, onun nə dediyini də başa düşmədi, hönkürdü:

MAYORUN İŞ GÜNLƏRİ

Povestdən bir parça

peşədi... Daha durub ona necə deyəydiniz ki, fahişəsən... Fahişəlik eləmə...

Reis onun bu sözlərindən daha da odlandı:

-Ə, dünənə kimi kapitan kal adam idin. Səni təriflədik, təqdim elədik, mayor rütbəsi ilə təltif elədik. Pisliyimiz keçdi sənə? Dedik ki, ağillanarsan, yaxşısını pisdən ayırd edərsən... Sən isə... Gör necə aləmi qatmışan bir-birinə ... -Reis stolun üstündəki şikayət ərizəsini ona göstərdi: -Sürətini prokurora, hakimə də göndərib.

-Ay Allah...

-Bəs nə... Tutaq ki, mən susdum, onun ərizəsinə elə bir münasibət göstərmədim. Bəs prokuror, hakim?! Onlara nə deyəcəksən?

Mayor cəsarətlənmiş halda dilləndi:

-Reis, qadan alım, mən də nə edərəmsə elə sizin baş ucalığınız üçün edirəm də. Rayonda narkomaniyanın, zöhrəvi xəstəliklərin qarşısının alınması pisdirmi?! Elə belələridi də onları yayan, camaatı yoluxduran, zarazit edən.

Reis onun üstə çıxmırdı:

-Ə, kəs!... İş metodun xoşagəlməli deyil. Camaatı haldan çıxart ki, mən neqativ hallara qarşı mübarizə aparıram.

Ara söhbətlərinə inanmaq sənə o at nalına oxşayan ulduzuna yaraşmır.

...

-Ə, sən nə haqla onu zənən xeyləğini ayağı sürüşkən adlandırmısan?!

...

-Sözə bax... Qədim peşə... Mayor özünü müdafiə etməyə çalışdı:

-Reis, inan, məssəb haqqı onu harada sa, kitabların birində oxumuşam.

Reis qəzəblə onun sözünü kəsdi:

-Sus!... Hələ hər şeyi oxumaq, bilmək ağıllı olmaq demək deyil. Sən polis zabiti-sən axı! İnsanlarla danışmaq, münasibət yaratmaq mədəniyyətin olmalıdır.

-Səhvdi etmişəm... Qonaqlıq məndə... Mayor, reisin yanından çıxıb, prokurorluğa gedəndə yolda Qədimlə rastlaşdı.

-Qağa, bilərsən, bu reis məni çağırmaqda xeyir ola?

-Hələ bilmirsən?

-Yox.

-Bqızbacı şərleyib də. Kişi sanki od tutub yandı:

-Ə, nə Qızbacı?! Qızbacı ilə mənim nə işim var?

-Yaxşı-yaxşı, sakit... Deyəsən özü də

gəlir... Mən getdim... Elə məni görməsə yaxşıdı.

Qızbacı isə hələ uzaqdan onu görmüş, qışqırmaqda, onu lənətləməkdə idi:

-Baxarıq, görərik kim-kimin axırına çıxır. Qədim gedib öz ailəsinin dərindən qalsın.

Prokuror da onu yaxşı qarşılamadı. Həyat bir qədər kobudluq etdi:

-Ə, sən əsil yonulmamış adamsan da. Zırrama... Bu sözlər nədi qadına demisən? Adam dul olanda, kimsəsiz olanda başına bu oyunu açarlar?!

-Cənab prokuror...

-Kəs!... Sənin danışmağa haqqın yoxdur. Zərif, zəif məxluqla da beləcə kobud rəftar edərləmi? Annamaz, uzunqulaq...

Ayağı sürüşkən sözlərinin, ifadəsini kişi yaxınına da deməyə cəsarət etmər. Qalmışdı ki, kənara ola. Yoxsa bir yaxınlığınız olub, dadına baxmısan?!

-Axı dedim...

-Hələlik heç nə deməmişən. Sən sus! Mən danışırım. Bu "qədim peşə" nə deməkdir?! Sənin icadındı?

-Oxumuşam da... Kimsə yazmışdı...

Prokuror donqulandı:

-Heyif o ulduzdan sənə. Başqası ilə sən daha nə fərqi oldu? Hər deyiləni, yazılanı polis zabiti dilinə gətirə, işlədə biləmi? Mən bu barədə sənə o reisinlə yox, lap nazirnlə danışaram. Təqdimat öz yerində.

Mayor bu sözlərdən elə təsirləndi ki. Az qaldı ki, diz çöküb yalvarsın:

-Cənab prokuror, səhvsiz adam olmur...

Ancaq buna heç səhv də demək olmaz. Ümumi iş üçün atılan bir addım idi. Nə edim, ürəyim ağrıyır da. Balaca bir rayonu narkomaniya, zöhrəvi xəstəliklər baş alıb gedir...

...

-Yolla gəlirdim... O gün biri az qaldı ki, üstümə çıxsın. Ağlı-başında olan elə hərəkət edərdimi?!

...

-Reisin masını da biri elə bu səbədən vurub əzib... Narkomaniya öz yerində, bu zöhrəvi xəstəliklər baş alıb gedir axı. Elə bu səbəbdən də o qadına təpəndim...

Prokuror hirsli halda popiros tüstülədi. Beləcə susub durması mayoru açmasdı. Sakitcə ona yaxınlaşdı:

-Cənab prokuror... Sizin dediyiniz o quş müqəvvası hazırkı?

-Turac?!...

-Hə... Qırqovul da...

Mayor bu günün işini sabaha qoya bilməzdi. Hakimin də yanında oldu. Telefonla danışmaqda idi:

-Mən heç vaxt yüngül cəzalar vermərəm. Resedivist?! Canım, hakim deyiləm, mənə verilən səlahiyyətdən istifadə etmişəm də. Cinayətkar olanda nolar ki, onun Allahı yoxdur?! Bəyəm hər şeydən torba alırıq?!

Mayor onun dilxor olduğunu gördüyü üçün tez mineral sudan stəkana süzüb təklif etdi:

-İçin, cənab hakim.... Çox da belə hirs-lənməyin.

Hakim suyu içib özünə gələndən sonra gileyləndi:

-Ə, sudə oğlu, otağa nə vaxt girmisən? Gələndə adam bir xəbər eləməzmi? Bilirsən mən kimlə danışdım?!

-Ağır cinayətlər məhkəməsinin hakimi ilə.

-Yox...

-Appeliyasiya məhkəməsinin sədri ilə.

-Bilimədin.

-Ali məhkəmənin kollegiya üzvü ilə?

Bu an həyətdə səs eşidildi. Qızbacının səsinə oxşayırdı. Çınqıyırdı ha. Hakim dil-ləndi:

-Mən baş açmıram, bu səndən nə istəyir?

-Qızib da...

-Qızıdırmışam ki, əl çəkmir də.

Mayor and içəsi oldu:

-Cənab hakim, zarafat getsin, gerçək gəlsin, o kim, mən kim?

Hakim onu öz sözləri ilə təntitdi:

-Dünənə qədər yetim günündə gəzən kapitan idin də. Mayor oldun, indi bizimlə zarafata keçmişən?!

Mayor pıçıldadı:

-Allah eləməsin... İnanın, sizə dediyim o dağ keçisi buynuzunu uzağı üç günə burada edəcəyəm.

-Sən dedin, mən də inandım.

-İnanın...

Hakim heç də güzəştə gedənə oxşamırdı. Stolun üstündəki şikayət məktubunu götürüb, altından xətt çəkdiyi yerləri diqqətlə oxumağa başladı.

-"Ayağı sürüşkən"... "Qədim peşə"... Qərribə adamsan, adam kəbinli arvadına bu sözləri deməyi cəsarət etmər. Sən isə gör yad bir gəlinə nələri demisən? Sənin bu Avropa Şurasından qorxun yoxdur?!

Mayor yenə də istiləndi, özünü müdafiəyə səy göstərdi:

-Bilirəm, onsuz da məni başa düşməyə-cəksiniz...

Hakim onun bu sözlərini eşitcək, səsinə qaldırdı, ona qabardı:

-Qanmaz özünsən!

-Allah eləməsin... Belə demək fikrində deyiləm. Sadəcə bildirmək istəyirəm ki, nə qədər sığallamaq olar. Bu cəmiyyətdirsə. Onun cinayətkarı olduğu kimi, narkoman-ları, yolunu azanları, ayağı sürüşkənləri də var...

...

-Fahişələri də... Onlara qarşı kim münarizə aparmalıdı? Elə ilk növbədə bir polis işçiləri. Sizə də Allah kömək olsun, elə üz göstərirsiniz ki... Reisi, prokuroru görmür-sünüz... Guya hər şey düzəlib...

Heç bir nöqsanımız yoxdur.

...

-Onlar daha çox elə özlərindən qorxurlar. Qorxurlar ki, Qızbacı onlardan yuxarı dairələrə yaza, şikayətçi ola...

Hakim sanki bu deyilənləri eşitməyib-miş kimi soruşdu:

-Mənə düzünü dü, ondan bir şey istəməmişən ki?

-Nə?! -deyə mayor lap özünü bilməməz-liyə qoydu.

-Kişiyə lazım olan bir şeydən...

Bəz sözləri eşitmək mayor üçün xələt idi. Bilmədi ki, hakimə nə cavb versin. Bu an hem gözləmədikləri halda Qızbacı içəri girdi. Hakim özünü ona tutaraq dedi:

-Bu qadına toxunaqlı söz demisən? üzür istə.

Mayor onun bu sözlərindən lap sevin-cək oldu:

-O da mənim gözlərim üstə... Üzr istəyirəm...

-Məndən yox... Dilinlə de: "Qızbacı xanım, sizdən döndə-döndə üzr istəyirəm..."

Mayora elə gəlirdi ki, əynindəki polis forması, çiyindəki mayor ulduzu artıq yox olur... Zabit şərəfi də üstəlik... Ancaq nə etsin, hakimin sözlərini təkrar edəsi oldu.

-İndi isə qucaqlayıb, öpüşün...

Qızbacı özünü naza çəkdi:

-Qərribəkinə toxunaqlı bilməz o...

Mayor imkan düşmüşkən sözünü demək istədi:

-Bağışla da... Mən xətrinə dəyməmək üçün beləcə dedim...

Qadın işvəkarcasına qıymışdı:

-Qurban olasan o reise, prokurora, hakimə... Yoxsa bilərdin ki, sənə başına nə oyun açıram... Demədiyin bir söz qaldı-mı?!...

Mayor hələ də özünə gəlməmişdi. Əsil mat vəziyyətində idi. Çölə çıxanda özünü sakitləşdirmək üçün olsa da pıçıldadı:

"Aman-aman, məkri zənən əlindən... Yenə yaxşı qurtardım..."

(ardı gələn sayımızda)

